

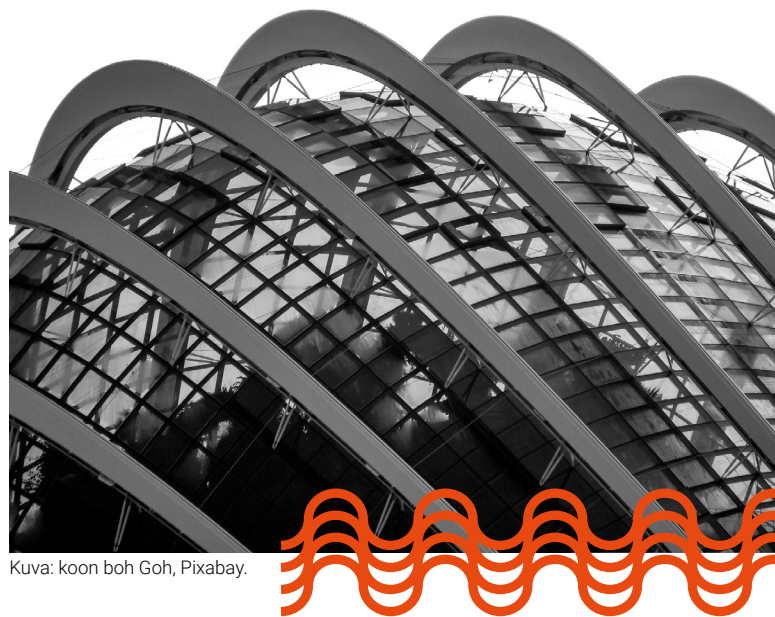
JULKINEN TALOUS

Velkaantumisen taittaminen vaikeaa edes roimilla säästöillä

Kuluvana vuonna menoaste ja valtion talouden alijäämä kasvavat hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän rahoittamisesta koituvien menojen vuoksi. Väestön ikääntymisen aikaansaama julkisen talouden krooninen alijäämä vaatii pitkän aikavälin hoitosuunnitelmaa. Työnsä aloitava hallitus keskittyy hoitotoimissaan vain menokuriin ja työllisyystoimiin pyrkien olemaan vaikuttamatta kokonaisveroasteeseen, mikä vaikeuttaa alijäämän pienentämistä ja vaikuttanee huomattavasti tulonjakoon.

Suomen velanhoitokyky on riippuvainen yhtäältä valitsevasta korkotasosta sekä eritoten talouskasvusta, joka matalan syntyvyyden ja ikääntyvän väestörakenteen vuoksi nojaa kotimaisen työvoiman kasvuun sijaan pitkälti kokonaistuottavuuden kasvuun. Toiveikkautta tilanteeseen luo se, että Suomen tuottavuuskasvulla voi **arviomme** mukaan olla merkittävä potentiaali vauhdittaa kasvua vallitsevan teknologisen kiinnikurontavaran myötä. Tämä edellyttää päättäjiltä panostuksia tutkimukseen, koulutukseen, innovaatio- ja kilpailupolitiikkaan ja siihen, ettei työikäisen väestön määrää taiteta entistä suurempaan laskuun.

- » Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän rahoitus rasittaa valtion taloutta
- » Valtiontalouden alijäämä supistuu vuosina 2024 ja 2025 vain vähän hallituksen huomattavista säästöesityksistä huolimatta
- » Hyvä työllisyystilanne sekä korko- ja rahastotuotot pitävät sosiaaliturvarahastot selvästi ylijäämäisinä

Kuva: koon boh Goh, Pixabay.

VALTION TALOUS PYSYY ALIJÄÄMÄISENÄ

Vuonna 2022 valtiontalouden tasapaino vahvistui huomattavasti hyvän työllisyyskehityksen, vahvan palvelujen kysynnän ja yritysten myönteisen tuloskehityksen kasvattamien vero- ja sosiaaliturvamaksujen myötä. Kuluvana vuonna valtion taloutta rasittaa erityisesti heikentynyt yleinen taloustilanne sekä hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän rahoitus. Arviomme mukaan valtionvelan suhde bruttokansantuotteeseen nousee 54 prosenttiin. Vuosille 2024 ja 2025 kohdentuvat budjettitalouden menotoimet hillitsevät menojen kasvua, ja velkasuhde tasaantuu talouden kasvaessa noin 55 prosenttiin. Julkisen talouden EDP-velka puolestaan asettuu noin 73–74 prosenttiin.

PAIKALLISHALLINNON VASTUUT HELLITTÄVÄT

Paikallishallinnon koko pienenee ennustejakson aikana, kun sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä menopaineet hellittävät ja tulovirta supistuu voimakkaasti. Tämä tarkoittaa sitä, että paikallishallinnon saamat verotulot ja tulonsiirrot sekä maksamat palokansajakorvaukset ja kulutusmenot laskevat, kun taas vastaavat erät valtiontaloudessa nousevat. Jäljelle jäävä paikallishallinnon talous on arviomme mukaan edel-

leen alijäämäinen. Sosiaali- ja terveydenhuollon alijäämä ei katoa, vaan siirtyy hyvinvointialueiden budjettiin, jossa menot rahoitetaan valtion keräämillä verotuloilla.

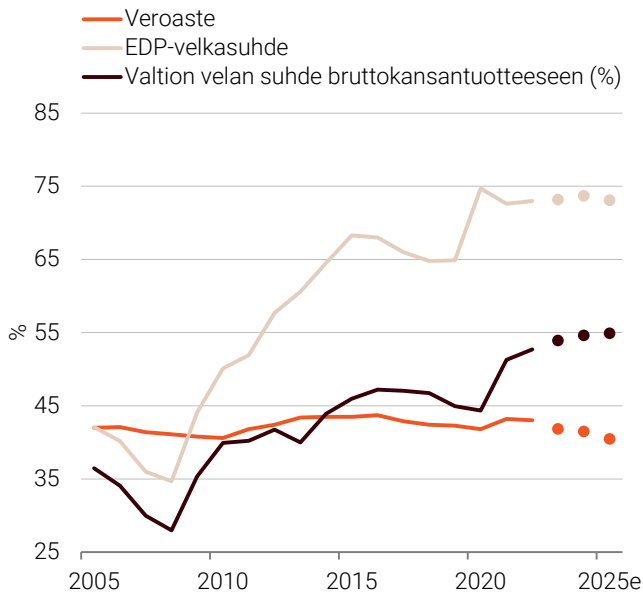
RAHASTOT YLIJÄÄMÄISIÄ

Työeläkelaitokset ja sosiaaliturvarahastot ovat selvästi ylijäämäisiä vuosina 2023–2025. Rahastojen kerää-

mien maksujen lähtötaso on hyvä, sillä vuonna 2022 koronasta elpyminen myötävaikuttanut suotuisan työllisyyskehityksen kautta tulojen kasvuun ja työttömyyskorvausten pienenemiseen. Maksutulojen kasvuvauhti on kuluvana vuonna aavistuksen hidastumaan päin taloussuhdanteen myötä. Rahastojen tuottojen arvioimme jatkuvan hyvinä. ■

KUVIO 1. VEROASTE SEKÄ JULKISEN SEKTORIN EDP-VELAN JA VALTION VELAN SUHDE BRUTTO-KANSANTUOTTEeseen

2005–2025

Lähde: Tilastokeskus, Labore.

JULKISEN TALOUDEN KESKEISIÄ LUKUJA

	2022	2023e	2024e	2025e
Veroaste (%)	43,0	41,8	41,5	40,5
Menoaste (%)	53,3	54,1	53,3	52,1
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä (Mrd. €)	-2,1	-5,2	-4,1	-4,1
Valtio	-4,2	-7,9	-7,6	-7,3
Kunnat	-0,5	-1,0	-0,3	-0,7
Soturahastot	2,7	3,7	3,8	3,9
Julkinen bruttovelka, EDP-velka (Mrd. €)	194,8	202,0	208,2	214,4
% bkt:sta	72,5	73,2	73,7	73,1
Valtion velka (Mrd. €)	141,6	148,8	154,4	161,1
% bkt:sta	52,7	53,9	54,6	54,9

Lähde: Tilastokeskus, Labore.

LISÄTIETOJA

TONI JUUTI
erikoistutkija

040 940 2853
toni.juuti@labore.fi

www.labore.fi

